

كۈلگە

ەلى داشقىن

كۈلگە

على داشقىن

كۆلگە

علی حسین زاده (داشقین)

اۇن سۇزون يازاری : چینگیز علی اوغلو

بیرینجی چاپ ۱۳۷۷ - قیش

سایى : ۱۰۰۰

سرچشمه یایین ائوی، تبریز

اۆزەل بیلگی ساییار ائوینده ییغیلمیشدیر

چاپ دە یه ری شاعیریندیر

دە یه ری : ۴۰۰۰ ریال

Talıqanı xıyavanının ilki, Mirvarid bazarı

Serçəşmə Yayınevi, nümre 45

Tel : 55-75-54

TƏBRİZ

تبریز، اول خ. طالقانی، بازار مروارید، پ ۴۵، تلفن ۵۵۷۵۵۴

شعرين بوتوو فئاسى

سۇزون، سە سىن فئاسى... بوتون مطلب ومعنالاردان
اوجا، مطلقى عالي لىين ايتھاسيز گئيش لىيى... خوددوسوز
احاطە و درينلىيى ايله ايدئال دوشونولموش گۆز- گۆره نى
سليقە سيزلىين اصليندە گيزلى اويارلىغى، داحيانە هارمونى
ياسى... بوتون بونلارى خاطرلاياندا بيرداحا ايتانيرسان كى،
هرير اصيل شاعير اۆز نَقَسيله همين نهنك فضا ايله عوضوو
صورندە باغليدير و يازيلان هر بئشى بير شعر ميزانى
فيردوسى، نظامى ودانته، فضولى، حافىظ وشكسپير، سعدى،
نوائى وپوشكين... تك نئچە- نئچە سۇزون اوستاد معمارلارى
طر فيندن نيظاملانميش او بؤيوك فئاسانى گيزلى يئتىدن
ساحمانلاماق جهديدير.

بويونلارينا آلديلار- آلماديلار، تواضع و تربيه سيندن
علم و اخلاقيندان آسيلي اولاراق شاعيرم دئيب اورتالىغا
چيخانلارين حاميسى بو بؤيوك ايدديسمانين آشكار وپونهان

داشقىجى لارى دىرلار...

...ياخشى، بس مۇجوزە نە زامان باش وئىرىر،
شەرادلانان او ابدى حثيرت نئجە دوغولور؛ تىردودون اينام،
اينامسال خيالىن دانيلماز گىرچكلىك وعكسىنە، جان
بىزدىرىجى، ياپرىخىمىش گىرچك لىين گىرچكدن اوزاق
بىرايلغىم - سىنە آنلاندىرىپ، نىس تىنجىخدىران صحرا
گۆروتوسو تىك جىلب اندىجى وارلىق شكلىندە ايفادە
اولوندوغو سۆز ابيدە سى حاجان يارانىر؟

دوغوردانىمى بو آنجاق قوللو- بوداقلسى ريشە لىرى،
كۆكسە ايشلە مىش كۆك لىرلە شاعىر نىسنىدن قىدالانان همىن
نەنگ فضائىن عىكس - صداسى، قىنلجىم قوپاردان چارىجى
يارانىشدان سۆز كىشىكچى لىينە محكوم دوغولموش بو
بىنوالارىن دائىما سىكسە لى قىللىرىنە دوشە نده باش وئىرىر؟!

بوفىكرى من بىردىفە دىمىشە م، بىردە دىسىرە م،
گۆزونون اوستونده گىوى گە زدىرن، آلنىندان آى دوغان
آداملار يارادىر آنجاق سۆز معجوزە سىنى...اۋتە رى دە ىر
وزنگىن لىكلرە محل قويمىيىب اوزونو دائىما او بۆيوك مقصد

واوجا آماللار مسكنى اولو گۆيلره نوتانلار آن كيچيك
قيسمت، ذرره جيگ پايلادا قانئع اولماغى باجاريرلار. بئله
سى :

كۆنلنون حاميسى منه چوخ گه لر،
قوپار بيرنيكه وئر، پاراسى گۆزه ل ا-
"قارا داغ"

دئيب. وده ييشن زامان ومكان ايچينده اوز دائيمى عنوانينى
دقيق نشان وئرير :

آليشيب يانماغى اؤيره ديب اناام ا
اولارمى اناامى اونودوب- داناام ا؟
باشقا سؤز دئيله م،
آذربايجانام...

توستوسوز يانيرام كؤز آراسيندا ا
اويارسيزليغين اويارليغى آدلانان بير انستيتيك ده ير،
صنعت معيارينين مؤوجودلوغو معلومدور وبوراسى دا تكذيب
اولونماز بير حقيقت ديركى، شعرده هر زمان بو اوزونو بوتون
ده ييشمه ز فورما و اؤلچولرين قارشيتى، سرت چيخيش انده

نى شىكلىندە بوروزە وئىرى.

يەنى، سۆزومون جانى بودوركى، قديم وعظمتلى
فارس شعرىنىن آغوشوندا دوغولوب، ثابت عنعنە لرین،
فورمانین كانونىك طلب لرینین ایپنە - ساپنا یاتمايان، اؤزونده
چاغداش دونيانین ائىضاً دە یشن دینامىك اووقاتینى، بوتون
ایمكانلاری شهردە ویرسیرا آداملارین الیندە توپلاشدیران
(اوربانىست) قورولوشون رېتمینى عكس اتدیرن شعر نمونە
سى یاراتماق جھدی اؤز یارادیجى سیندان بؤسوک جورأت
وعزم طلب اندیر.

بئله شعرحتى اوز- گۆزوموز اؤیره شمش، شعر
فورماسینین یارانیشیندان بوگونه تائیش اولان مؤوضولارا
توخوناندا بئله ایفادە طرزینین گۆزلە نیلمە ز دؤنوملریلە یەنى،
دئیملىرى گېجگاھدا دؤبونن دامار تک جانلى دیر :

اوغلان،

ایلخیجى اوغلان |

بورنوموزدان جان چیخیر،

دئیرىك گور نفسدیر |

گۆزوموزدن قان چىخىر،

دئىرىك بس ھوھ سدىر !

ھرنە دىر، داھا بسدىر !

اىلخىنى بە رى دۇندە ر،

بىزى مئىدانا گۇندە ر !

آتلاز بىزە گرە كدىر !

" اىلخى

شعر كۆحلە نىننن آزاد ومست اندىجى اوچوشوندان

ووقارلانان شاعىر ھراددىمدا سىننن تھلوگنى دە دوىماغى

باچارىر، مورگوسوز اورە يىن واختلى حاىكىرتىسى انشىدىلىر:

اوچرومون

قورخولو قىراغىنداىيق !

وارلىقدان،

بوس - بوتون سىلكە لنىرىك،

ائله بىل

توپراغىق بىز،

آلە نىرىك !

" دوروم "

دوزدور، بوخبردارليق بعضاً واختيندا ائشيديلمه ينده
فلاكتلى سونوجلارى، نتيجه لسرى ده اولور نأسوف كسى،
آنجاق، بوتون بونلارا باخما يارق طالئين خوشبخت اومود
پايينا شاعير اينامى حودود سوزدور :

قائيم ايله چالخالانان اوفوقلرده بوغولسام دا،

بوغازلاردا،

بوغولمايان ساراييم وار ا

دېش - ديرناقلا ديكديييم ائو ييخيلسا دا،

اوره كلرده ،

ييخيلمايان ساراييم وار ا " آخشام "

ويقين كى، ائله بو اينامين سببينه ديركى، " ائل قه مى

قلينه قالانان " / " گؤزه لليك " / شاعير :

سحرېمه،

بيرجه گنجه قالير

قالسين.

قارانليغا آييلمه دن، يالوارمادان،

بىرگىچە بە دۈزمە يىم يىتى!

/" سحر "

سانىپ، " دىردى آيرىلىق، درمىنى سىئوگى، دامارىندا
قانى پرىشان " انسانىن،

باشىنا داغ كىمى چىن دوشوبسە دە
يوردوندىن آل اوزوب دۇئىن دە دىيىل.

/" پرىشان "

ئىسكىن لىيى ابلە باشاير. وائىلە بوراداجا تاسسوفلە كوكس
اۋتورە رە ك " يولاقلارنى قوخوموش قولتوقلارنىدا باغىرتى
بويدا اوجالدىنى ايچىن قوجالمايان " /" باغىرتى "
يولچونون:

بوينوزوم بوخ

دۇيوشمە بە،

دۇزوموم بوخ

اۋنوشمە بە

/" باخ "

اعتيرافى ابلە راضىلاشىر...

بىر حقيقت دە واركى، اصيىل، بۇيوك شعر دونياسى
هر جور رسمى وطننه لى " حقيقت " لردن، سياسى چىخىش
لاردان، سارسىتئىلى حاي - كويدن اوزاق پىچىلتى - پىچىلتى
آچان نومورجوق، " كول دىيىندە گىزلە نن به نؤوشه " /ح.
عارىف / عۇمرو ياشاير. اوخوجو " پارتلاسام دونىسانى
ياندىراجاغام ا / " دۇزوم " / حە دە سىندن داخا چوخ

ساجىما

شاختادان قىروو آبلە شدى،

اونو، ياپراق اوستە شئح دىندىرە ندە.

/ " دىلە ك "

گىلئىنە قولاق كە سىلير، كە شمه كە شلى حياتىن اورە ك
بولاندىبران خىلتىندان، بىقدىرىجى نۇر - نۇكونتوسوندىن
" بويونوب، آرئىب، تە زە لە نن " ين " ياغىش چاغىريرام
كۆنلومە قوناق، آغلاشير بولودلا سئوينچ لرىندىن " / قوناق /
شادلىغىنا اوز نوتورلار.

...هئچ بىر آرازلارين، كورلرين، سامورلارين يارىب -

بۇلمە دىيى آذربايجان شعرىنين دائىما بوتۇو، بدىعى آيرىلماز

بىر فۇسسى وار وسە سىمىزىن - سۇزوموزون
گۇرۇشوب قوجا قلاشدىغى، گۇزۇ باشلى شاد بىر عۇمور
باشادىغى او اسرار انگىز گنىش لىين ساوالان، آرگوتش، شاه
داغى كىمى عظمتلى سۇيكە نە جكلرى وار.

...آما بىر دفعە قارداشيم على " داشقىن " لا صۇحبت

لر بىمىزدن بىرىندە يثنە دە ساوالان دان صۇحبت سالان دوستوم
اونون ذىروه سىندە زومرود گۇلون وولكان منشألى اولماسىنى
خاطىر لاتدى ومن دئدىكلرىنى باشىملا تصدىق ائدە - ائدە اورە
يىمدە نە زامانسا چوخ - چوخ قاباقلار يازدىغىم بىر نئچە
مىصرانى خاطىر لادىم، كىرىمىش قىمىشيب، دوشوندىم :

" بوخ، عزيز قارداشيم، اجازە وئر سە نىنلە راضىلاشمايم،
ساوالانىن او اينجى قاشى، او دومدورو گۇل داغلارىن
كۇكسونە اۇز وفالى تايىنى ايتىرىمىش قونون قە فىل
چىغىرتىسىندان دوشوب !.. "

چىنگىز على اوغلو

گئىدە جە م!

اورە يىنى ياخما

مە نىم اوزومدن،

بو آخشام

باش آلىب، گئىدە جە يە م من!

□

كىمىسە نىن آجىسىنا

كىمىسە نىن آغرىسىنا

دۆزە مە م،

بىرى دە سن!

بو آخشام

باش آلىب، گئىدە جە يە م من!

□

بە لكە،

داغلارا وارا جام!

بە لكە، سولارا جوما جام!

كىم بىلىر !؟

بە لكە،

ويجدان كۈلگە سىندە،

گۈز ياشىما يويونا جام!

آنجا،

اۋزوم بىلە رىم

پايىما دوشن قەدە رىملە،

نە اندە جە م!

بو آخشام،

باش آلىب، گەندە جە م،

گەندە جە م!!

□

بىئىر:

بىز،

نە ياپدېق كى،

آغزى گۈبېچك دونىادا؟

بىزى،

كۆلگە لردە كۆلگە سىنە آلمادى؟!

□

هر كسە بىيىلدىك،

اودولدوق،

بومشاق...

تك،

دونيائىن بوغازىنا ايلشىدىك !

دونيائى،

كۆلگە مېزە آلان،

دئمك، بىز مېشىك !

□

ايچ :

كۆلگە دە قالدېم ؟

قaldېم ا

ايچىمى كېمە بە

تۈكمە دېمكى،

كۈنلۈمۈن كۈزلىرى كۈزە رە

كۈز- كۈز !

□

چوخ تىز قوجالدىم ؟

قوجالدىم !

دردىمى،

يالانا بوكمە دېمكى !

ياراسى سۈكۈلوب،

آغلايا

گۈز- گۈز !

□

پورتاقال چىچە يى :

نە يىن وار ياوروم ،

كۈلگە لىرسن !؟

گۈزە لسىن،

پورتاقال چېچە يى كىمى |

ندن قىيورېلىيورسون ؟

اۋز ايچىندە،

يارالسانمى ؟

□

نە يىن وار باوروم ؟

بىرمنم،

بىرسن |

قوتسالسىن،

آنالار بىرچە يى كىمى |

نە تىز آچىلييورسون ؟

ياز گە لمە دن،

سىخىلان، جانمى ؟

□

ياشام :

ياشاما كوسدورمە بە

مەنى چالیشما |

ايچى بوش، كۈلگە سىز،

بولودلار كىمى |

كوسن دئىيلە م .

سۇنورسن، اۇزون سۇن |

يانىرسان ، اۇزون يان |

مەنى آليشما |

ايلگىمى،

دونىادان كە سن دئىيلە م .

ساكىن،

قورخوتماغا قالخما،

دەلى كۈنلومو |

كىم تىتر، تىترە سىن |

آسىرسە، آسىن |

من،

اصلا تىترە يىب،

أسن دئىيلە م !

قارا داغ :

باخاندا بو قوجا دونيانين بئله

حاراسى چيركىن دىر، حاراسى گۆزه ل،

بىزىم اود- آلاولى آذربايجانين،

او يانى، بو يانى، آراسى گۆزه ل !

هركسین دوشمه نی، دوستو، يادی وار،

هرداغین كۆلگه سی، اۆزه ل آدى وار،

بىزىم قارا داغین باشقا دادی وار،

اوندان دا، داغلارین قاراسى گۆزه ل !

گۆزه للر گۆزه لدير، گيرسه هردونا،

هرائلين اۆز قیزی گۆزه لدير اونا !

سۆزۈمۈ بېرسۇز دە يىتتىرىم سونا...

مە نىم ائللريمىن " سارا " سى گۆزە ل !

□

سئوگى قانارلارى سە نسىز گە لسە لىر،

سە نسىز اورە يىمى، سە نسىزلىك دە لىر،

كۆنلونون حامبىسى مەنە چوخ گە لىر...

قوپار بېرىتكە وئىر، پاراسى گۆزە ل !

□

يوخلوق :

سەن گىتسەن نە قالاركى،

كۆلگە دن باشقا ؟

اونون اومودونا،

مەنە ، ياشا دئىرىسەن !؟

□

سە نسىزلىك يوخلوق،

اۆلۈم !

كۆلگە..... ۲۰ .....داشقىن

سە نسىزلىكەن سۆيە مە، سوس |

سۆيە سن،

منە دئىيل...

داغا، داشا دئىير سن |

□

بولود :

بولودلار،

مە ندىن يانادىر...

يىر نانجا برک اولور اولسون |

بولودلار يىن كۆلگە سىندە،

سئوگىنىن داموسوندا،

يانماغىن دادىنى چىخاراجام !!

□

بو يول، ابكى دئىيل،

يىر دە نە دىرا

ايلادان پىسلىين،

آدىنى چىخاراجام ||

دىرلىك :

ياشى،

باشايشىن گۆزۈنە آغلا |

بوخسا،

كۆلگە سىز كىرىكلر قورۇيا بىلر.

باشايش چارپىشما،

باشايش دۇيوش |

دۇيوشو، دىرلىين بوينونا باغلا |

بوخسا،

كۆلگە سى، وارلىقدان بوتون سىرىلر ||

قارغىش :

قارغىش بىلە بىر كىچىمە |

وارمادىم، كۈچن كۈچۈمە |

منى ايچىمدن - ايچىمە...

سورە نە يازىقلار اولسون |

ياندىم، يانار داغلار كىمى |

ياندىردى دردلىر ايچىمى |

اورە يىمە بويىچىمى...

وئره نە يازىقلار اولسون |

كۆلگە نى گونش بوغاندا،

كۆرپە لىر گۆزون اوغاندا،

چىچە يىمى گۆى موغاندا...

درە نە يازىقلار اولسون |

روزگار:

روزگار آن سە رت،

آن آمانسىز آسىرا

آنجاق،

كۆلگە جوجوقلارى منە قشە لر،

پشمان دئىيل آچدېفينا بورادا |

توپراغىن اورە يى سويلور،

كۆورە لمە كدن دولايى...

بو،

قىسقانجا سالىر اولدوزو، آيى |

كىشى لرلە زامان،

حە پ، يىر آرادا ||

سوبا :

سوبانى سۇندورمە،

سويوقدور، قىزىم |

قالا اودونلارى،

اوخشاسىن ايچىم |

يانماغا،

ياناجاق ياراندىق، ياندىق...

كۆلگە سىز گونە شىدە !

سوبانى سۇندورمە ،

ياناق يان - يانا...

سوبالار او بىچىم،

بىزدە بو بىچىم !!

□

قورخو :

آردىمجا سورونن،

كۆلگە دن قورخورام !

كشگە،

اؤلوم، بىرآن آنامى بوراخا،

آنام ايسە

يومروغونو توپراغا ووروب،

ننچە شاپا كوره بىمىن اورتاسىندان چىرىب...

قورخولوغومو چىخارا !

سونرا،

منە دۇنوب دئيه :

سن حارا، قورخو حارا !؟

□

يانير :

اوره كلره بول چه كىلىب سئوگىدن

بو يوللارى گۈره يىلمير هرگئدن !

سئوگىلى لر گۈروشورلر كۈلگه دن...

دوداق گولور، اوز سئوينير، گۈز يانير.

□

داغلار گئىب اوز آينينه آغ قارى،

بو شه هرده، ايتيرىبدير بار، يارى !

اوجاقلارين آل اوزلرى ساپ- سارى...

آلاو سۇنوب، كول كىرىيب، كۈز يانير.

باغچالارين چىچە كلرى قارادان !

آغرىماسين آلين، باغچا يارادان !

بیلیرمینیز ابشیق گه لیر حارادان ؟

آغ کاغیذین یاناغیندا سۆز یانیر.

یئته ر :

یته ر بو آیریلیق، یته ر،

بیتدیم سه نسیز گنجه لرده ا

بوز یاناقلی اوتاغیمدا...

یاتدیم سه نسیز گنجه لرده ا

□

بو دیریلیک، درد- سردی ا

کیم بو پای منه وئردی ا؟

آیریلیقدان دوغان دردیی...

اوتدوم سه نسیز گنجه لرده ا

□

کۆلگن سیلدی گۆز یاشیمی ا

کیم دیکه جک،

باش داشیمی ا؟

ياستىغا بورغون باشىمى...
آندىم مە نسىز گىجە لردە.

اينام :

گۈزلىرىنە اينانما |

حە لە،

گوئش دوغمايىب |

پىنجىرە نە سىواشان او كۆلگە،

من دىئىلە م |

كىشى، ھردن قوچ كىمى،

بىر اىستە يىن يولوندا

قوربان كە سىلە بىلر...

□

گۈزلىرىنە اينانما |

مە نى، بىر اووچو يىخدى،

كە سدىلر، جانىم چىخدى |

بىلە، اۆلن دىئىلە م ||

دولدو:

دولدو بو اورە ك

دولدو،

دونيالارا داشاجاق قده ر.

آما،

كۆلگە سینه سارىلانلار نه اولاجاق !؟

□

آشدى او گونلر

آشدى،

بیر عۆمور و آشاجاق قده ر.

بالنیز،

اوگنجه نین بالتاسیناشاققا - شاققا،

ياريلانلار نه اولاجاق !؟

نه اولاجاق ؟

□

دال :

بو كۆلگە سىز دالا،
بىر قوش قوناجاق قىدە ر
اينانمادىم !

اودا،
دوزموش، يىرلى ايمىش.
پاسلى داللا،
قوش قونماغا بىلە دە يىمز !

□

نە اولار، اورە يى اينجە،
لاپ، آلىنچە قوش اولاندا...
يىرى گە لسە، قوش دا آيمز !!

□

اولدوز :

اولدوز واركى،
حە لە دە اوتائىر!

بو اوزدن،

گنجه لر گۆیون کۆلگه سینده،

کیپرک دؤیرکن،

آی ده نیزینده یان آلیر .

اولدوز اورد،

کیشی بوردا یانیر!

بونا ندن، گۆیدور،

سیغنانلارینی نه آنیر، نه قانیر!

باخیش :

باخیرسان،

گۆزون ایچینه باخ!

به بک لر قونوشسون، به بک دیلیله

یوخسا، هئچ باخما!

باخمىرسان،

ھىچ نە يىن، ھىچىنە باخما !

بۇيوكلر دىنمە سىن،

بۇيوك دىلى ابلە

سۇز اولور ھردن،

چىخ كۈلگە لردن !!

ساكىن :

ساكىن،

كۈلگە نى باشىمدان اكسىك اتمە !

گۈنش دە آجىمىر آداما ھردن .

□

چۇل سوسوز قالاندا

بولود گۈزسوز،

بىر بولوتدان كوسور

بولودلار بىردن !

□

مە نىم،

اوماجاغىم

كوسە جە يىم ، سن !

كۆلگە نى كە سمە مە ندىن !!

□

آغاج :

بوداقلاريم

قىروولو اولسا بىتلە،

كۆلگە م وار،

آغاجام !

□

كۆكلىرىم آسىيادا !

قوللارىم آوروپادا !

نوپراغىم قارسا، دونسا،

ياپراغىما شىخ قونسا...

گوللىرىمى ياياجام !

آغاجام !

آج اولسام دا،

اومودومو يشمه ديم !

اۈزومدن اوجالارين،

اۈنۈنده ييخيلمايم !

اۈزومدن آلچاقلارا،

آلچاقسينيز، دئمه ديم !

بو مه نيم آغاجليغيم !

توخلوغومدا، آجليغيم !!

□

باخ !

بيزه باخ !

بيزى،

آجى - آجى آيريليغين شيرينلىيى،

جوجوق كيمي آلدادير !

□

آددىم - آددىم اىزلە يىرىك،

كۈلگە سىنى گۈزلە يىرىك،

سانكى اوشاق...

قىتمىر، ازگىنى آناسىنىن،

بارماغىندان

بال دادىر !!

□

سۆز:

سۆز،

يازاق دئىيل، بوزا يازىن !

و

كۈلگە دئىيل، گونشە قوبون،

آرىسىن !

آرىسىن دە، يثرىسىن !

سۆز،

يثرىمە سە، سۆز دئىيل !

بوز آخماسا،

يول دوز دئىل !

سۆزۈ،

بوزا يازىن،

گونشە قوبون !

أرىسىن بوزلار،

اوشومه سىن دە

اوغلانلار، قىزلار !!

بە كلە نتى :

بوكدو

ايكى قات ائىلە دى،

بە كلە نىلر بئلىمى !

اؤلجە دوشدوم قىسىر دىلك بولودونا،

ياغمادى !

هئىچ، بىر داملا دا !

ايسلاتمادى ياغمورلار،

سوا

سوا

دئىن دىلىمى !

آما،

داشىياماز اورە يىم

بو عارسىزلىغى !

گۆتورە مز قوللارىم

دامارسىزلىغى !

گە لر كۆلگە لى ياز بىرگون !

توتولار توپراغا دويون !!

□

كىمە ؟

كىمە سوروم سە نىزلىسى ؟

ماوى گىنجه لرىن

آجى قوينوندا ؟

توگە ندېم !

اوساندىم !

بېتىدىم !

□

نە وار بوندا ؟

سەن دە كېمىسەن ؟

قاپىلارى قاپادىن !

مەن دە كېمە م ؟

سەن سىز دۇنوب آغلادىم !

□

گۆدە مە،

پايز گە لىدى !

ياپراغىما دن دوشدو،

سارى دن !

يايىن قىزمار چاغىندا !

□

پايىما،

آغ چن دوشدو!

بو،

نه بيچيم ياشام!

بو،

نه بيچيم ازلوم!

آغلاييم، يوخسا گولوم!

□

اوتاغيم سه رين،

ياتاغيم آجي!

وارليغيم،

داغلارين كۆلگه ياماچي!

كيمه سوروم بونو؟

كيمه!

□

گۆزه للر شه هري:

ساجيمين ده ني آرتير،

نە كۆلگە وار، نە گونش ا

بو ياز، بيققىردى مە نى ا

باغچامىن ياپراغى تۆكولور،

بو ياي، يئىدى چىمە نى ا

خە زە للرىن شە ھە رىنە آپاراجاغام سە نى ا

□

گە لىنلىك گىدىرە جە م آىننە،

دوشونجە دن ا

ايچى، يول- يول،

قىراغى، دن- دن ا

اولسا،

يىر آخ اوچاغا

اولماسا،

آخ آتا مىندىرىب...

گۆزە للرىن شە ھە رىنە

آپاراجاغام سە نى ا||

□

ياز:

ياز دا گه لدی،

گۆیلر بثره، بولود- بولود آغلادی ا

دیله کلری،

قیسیر آلجا آغاجینین بوداغیندان

بیره ر- بیره ر،

تونوب آسادیم ا

آسمادیم ؟

□

ياز دا گه لدی،

بولوقلارین گۆزه سیندن

بیر ایچیم سو ایچمه دیم کی ا

حه پ لال اولدوم،

چیچه کلرین قانی آخدی...

گوللوکلرین آل کۆلگه لی کوچه سیندن-

کنچمه دیم کی ا

اۋزوم، اۋز باغرىما،

دۆزوم داشى باسدېم |

باسمادېم ؟

□

اود كېمى :

ياخدىغىنا باخما ياراق

سە نى،

اود كېمى سئوبرە م |

سەن سۇنە نە،

كول اولورسان |

آلشاندا،

اودا بە نزر، قىب - قىرمېزى

گول اولورسان |

گوموش آلر كۆلگە سېندە

نومارلانا قىزىل گول،

حادى، بىر گول |

باليق :

قاغايىن قاقاسىندا، .

چابالاير بالا باليق !

شە ھەر بوتون قالاباليق !!

كئچير،

ياشىلا يانمايان كئچيدلرى

آخشام - آخشام.

سوخاقلارين بو باشى يام، او باشى يام !

حانى يامچى !؟

نە كۆلگە سى، نە اۋزو وار،

بو يروق گە تيرە ييردامچى !

يير بو يروق كى،

دايانا بئللردە قامچى !!

آل :

سه نی،

اۆزله ین بوآلر

بو شمو قالا جاقدیر ؟

سه نی،

گۆزله ین بو گۆزله

کورمو اولاجاقدیر ؟

سه نی،

دیندیرون چیچه کلر

تتزمی سولاجاقدیر ؟

گه ل،

ییتسین بو آجی ا

ییتسین بو آجی ا

□

سه نی،

آنلادان بو داغلار

داغمی اولاجاقدیر ؟

سه نی،

قوخلانان بو ساچلار

آغمی اولاجاقدیر ؟

گه ل،

بیتسین بو آجی ا

بیتسین بو آجی ا

□

سه نی،

یول وئرن بو یوللار

قارمی اولاجاقدیر ؟

یئنه،

کۆلگه لرده ، قوربان گندن

یارمی اولاجاقدیر ؟

گۆرن، اوره بیم بوندان دا

دارمی اولاجاقدیر ؟

گه ل،

بیتسین بو آجى ا

بیتسین بو آجى !!

فیرتینا :

مه نیم شه هریمین،

ده نیزى بوخ كى ،

نودن چىخدى بو فیرتینالار !؟

قایما ساریلان،

چیلغین دالغالار !؟

مه نیم شه هریمین،

گه میسى بوخ كى ،

ناسیل قالدیریلدى،

بو قارا یتلكن !؟

سالدى ساچلاریم كۆلگه سی

آغ دن ا

مه نیم شه هریمین

ده نیزی یوخ کی !

مه نیم شه هریمین

گه میسی یوخ کی !!

□

که رته نکه له :

چوخ قیتلیق

فورولوق،

کنجدی او چۆلده !

چیلدیردی ، بۆرک قاپان،

چنویک ده له لر !!

□

یثنی داش - توپراغی، سویو

گۆردو کده،

بو با ده ییشدی لر،

آسکیدن،

باشقا بىر بويىا ياشامىش...

دېشلىرى كېرە جلى،

كۈلگە سى ايىرە نجللى،

كە رتە نكە لە لر !!

□

سۈيىلە !

اورە يىم وارسا مە نىم،

اونو

سە نسىز ساخلامام !

اۋپندە ايزلرىنى،

كۈلگە نى آياقلامام !

سوسما بۈيىلە، سئويىرە م !

سۈيىلە، سۈيىلە سئويىرە م !!

□

باخىشىم وارسا مە نىم،

اونو

سە نسىز باخامام !

پىنارامسا، كۈنلۈندىن،

باشقا بىرە آخامام !

كوسمە بۇيلە، سئويرە م !

سۇيلە، سۇيلە سئويرە م !!

□

گولوشوم وارسا اگر،

گولوم،

گولسوز، گولمە رم !

بو كۈنۈلو، اۋلسە م دە،

سندن آبرى بىلمە رم !

سۇيلە، سۇيلە سئويرە م !

بۇيلە، بۇيلە سئويرە م !!

□

آه :

اوناغىندان چىخىدىم،

ساغول دئمه دىن ا

اثنونين تاوانى سۇيكە ندى آھا !!

□

كۆلگە مى دوشونوب...

أرىتمە گۇزونو ا

اوزمه اۇزونو ا

قالخ اوماسادان ا

يارىمچىق اىستىكان،

سۇنو ك سىقارا...

مه نى قايتارانماز مه نه

بىر داھا !!

□

آدا :

ايچه رىم،

نيسگىلر آداسى اولدو،

أيرىلىق گە ميسىن گۇره ندىن برى ا

سە نسىزلىك،

كۈنلۈمۈن قاداسى اولدۇ،

كۈلگە نى، قايماسىردن بىرى |

توپراغى اوستونە حۇرئەن بىرى |

□

أزىلىب،

دۇبولدوم گۇى دالغالارا |

سۇزومواىرە لى سورئەن بىرى |

اورە يىمى يالقىز گۇرئەن بىرى ||

□

قوربان :

داش،

داش اوستە قالمايشدى...

سە رچە لردە

بوواسىندا گودولوردۇ،

قالسىن كىشى |

حامى،

قورخو كۈلگە سېندە ،

سونسوز گونونو سايىردى...

□

اۋلومە قوربان گئدە نلر،

بولدان يتتېب

يىزى اۋلومدن آيىردى ||

□

ساحيل :

قول- قوللا گە زىردىك

آددىم- آددىما،

مە نى توپراق آلدى

سە نى دالغالار،

چىخدى آللرېمىز بوشا،

ساحيلدە !

□

ياغيش دېنله بېردېك

گونلر يموزه،

ده نيز ده گولوردو او آخشام بيزه ا

كۆلگه ميز دورموشدو لاپ كيپ،

اوز- اوزه

آرزوموز توخوندو داشا، ساحيلده !!

□

بېرده،

ايتيرمه سين كيمسه، كيمسه سين ا

دالغالار قوينوندان آيرام سه سين ا

ساحيل ده اؤگئيدير،

ده نيز ده اؤگئى...

كه زسن ده، كه زه سن قوشا

ساحيلده !!

كئشگه،

چيخمايائيدى او آخشم اوستو،

دولمايائيدى اونون گؤزونه توستو ا

اوره ییم،

باخماکی او سندن کوسدو...

سن آنجاق، اونونلا یاشا

ساحیلده !!

□

دوروم :

اوچرومون،

قورخولو قیراغینداییق ا

وارلیقدان، بوس - بوتون سیلکه لئیریکی ا

حه له،

پیس - پیس دوروب

کۆلگه لئیریکی ا

ائله بیل توپراغیق

بیز،

آله نیریکی !!

ایریمیز آتیلیر،

نارنىمىز يوخ !

اۋگىنى ائوجىكلردە اومود چانتالى...

ياشا يانىمىز آج،

اۋلە نىمىز نوخ !!

گۈزلە دىن :

گۈنشىن تىز باتدى،

گونون قارالدى ا

اوتوروب آغلادىن، آيى گۈزلە دىن !!

زامان سە نى آتدى،

گولون سارالدى ا

بىر دوستدان اومولان...

پايى گۈزلە دىن !!

نە گە لىب، نە گىتىدىن،

باغرىن دارالدى ا

اولدوز تىترە يىشلى...

حايى گۈزلە دىن !!

□

آغلادى اورە يىن،

كۆلگە ايچىنە،

داشقىن گۈزلىرىندە...

حايى گۈزلە دىن !!

□

باخما !

من دە،

سە نىن كىمى گۈزە لىدىم بىرگون،

منە،

آند ايچردى گۈزە للر بوتون ا

يوردومون اودونا آلىشماق اوچون...

ايندى،

توسسو دولان گۈزلره باخما !!

□

هنچ اولماق ياخشى دىر،

هنچ، اولماماقدان !

، ترپن ،

كۈلگن اۋلور، دوشور آياقدان !

يانغىن وار،

دئيرە م بونو قاباقدان...

كولونه بورونن كۈزلره باخما !!

□

قولاغىن ائشيتسىن،

هرنه ائشىدىر !

چوغولون، چوغوللوق، دوغما ايشى دىر !

داشقىن، او سئودىيىن شاعىر كىشى دىر

آردىجا دئىيلن سۈزلره باخما !!

□

گەتتدیم !

قوی مه نیم چیچه یم سولسون !
کۆلگه سی، قان ایله دولسون !
بوتون دونیام،
سه نین اولسون...
اوزومه گولمه دین، گتتدیم !!

یثریدیم، یولوم اولمادین !
گول آجدیم، کولوم اولمادین !
قانادیم،
قولوم اولمادین ...
گه لمه دین، گه لمه دین، گتتدیم !!

اوره یممی، سه نه وئردیم !
سه نین اولاجاق، دئیردیم !
گونوم دیدیلدی، آیردیم...

آغرىمى بىلمە دىن، گىتىدىم !!

"داشقىن" بىن چىراغى سۇندو !!

دوست ياندى،

آوان اۆيوندو !

گۆزلىرىم پىنارا دۇندو...

ياشىنى سىلمە دىن، گىتىدىم !!

□

اۆزلە م :

نە بازى آلىرام، نە سوراق سندن !

گە زىرە م،

گونىشىن باتان يىرىندە !

□

باشىل گۆزلىرىنى دوشونن آخشام،

قاچىرام دە نىزە...

تله سىك، چىلغىن !

گۆزلىرىن، دالغانىن باتان يىرىندە !

سە نى دوشونىدە،

گە مىلەر قاچىرا

سە نى آنلاياندا،

قوملار دىل آچىرا

دايانىب دورورسان دە نىز گۆزە لى -

بىر كۆلگە كىمى،

كىپرىين،

كىپرىيە چاتان يىرىندە !!

ايلىخى :

اوغلان،

آى اوغلان !

ايلىخىنى بىر دۇندىر !

آتلاز بىزە گرە كدىرا

قاشقالى، تىللى آتلاز،

او، بورنو يىللى آتلاز !!

اوغلان،

اورە يى دولان ا

قايتار اونلارى بئله ا

يويئله، اوزە نگیله ا

چيخماميش، باتماق اولماز ا

اۆلكە نى ساتماق اولماز ا

بايانى،

چاتماق اولماز ا

كۆلگە دە ياتماق اولماز ا

ايلخينى برى دۇند را

آتلاز بيزە گره كدير،

آندير اونلارى بير-بير !!

□

اوغلان،

ايلخيچى اوغلان ا

بور نوموزدان جان چيخير،

دئيريک ، گور نفس دير ا

گۈزوموزدن قان چىخىر،

دئىرىك بس ھوس دىر |

ھرنە دىر، داھا بس دىر... |

اىلخىنى بىرى دۇندرا |

بىزى، مئىدانا گۇندرا |

□

چارىقلى، پاناوالى |

آباغىندا دولاغى |

دۇندرا اىلخىنى بىرى |

آيىر كىشەنە يىنلرى... |

دوشك بولا سحرى |

آتلار بىزە گرە كدىر،

اىلخىنى بىرى دۇندرا | بىزى مئىدانا گۇندرا |

□

قورشون :

گۈزلىرىمىن آراسىنا سىخاندا ،

قورشون آبرى ويىلدايىب -

گۈزلىرىمىن قاراسىندان اوتاندى !!

قورشون سىخان ،

اوتانمادى ا

چە كىنمە دى،

كۆلگە ساليب، اولاياندا، بير ائلى...

قورشون،

مە نىم، اورە يىمىن ياراسىندان اوتاندى !!

ائله يىل سئل،

اۆز بوغدوغو " سارا " سىندان اوتاندى ..

سمن !

پنجره نى گىجە لر

تە كلىك آلى چالسايدى..

اوندا، مەنى دوياردىن،

دوشونردىن سن !

□

ساچلارنى ،

گوموشو قارچىچە يى آلسايدى..

اوندا، مەنى دوياردىن،

دوشونردىن سن !

□

شوگىمىن بىر داملاسى،

گۈزلىرىندە اولسايدى..

مە نىزلىيىن كۆلگە سى،

اورە يىنە دولسايدى،

سە نىندە چىچە كلرىن..

قوجاڭىندا سولسايدى،

اوندا، مەنى دوياردىن،

دوشونردىن سن !!

□

گونه شىمىن سارىسى،
قاشلارىنا قونسايدى..
گۈز ياشلارنىن گۈزۈندە،
سوزە - سوزە دونسايدى..
زامان،
سە نى، مە نىم تىك
يونقار - يونقار بونسايدى..
اوندا، مە نى دوياردىن،
دوشونردىن سىن !..

□

آنا :

بوراخىرسان يالنىز،
سىن مە نى ۱۹
اونودورسان اۋكسوز،
كۈرپە نى ۱۹
اوشويوره م گىتمە،

گىتمە آناجان !

مە نى اۋكسوز ائتمە،

ائتمە آناجان !!

سويوقدور بشىيىم،

ياناغىم سە نسىز !

سواشیر كۈلگە نە، اوناغىم سە نسىز !

يورغانىم آچىلسا،

كىم چكە جە كدىر !؟

اوشويوره م، گىتمە ،

گىتمە آناجان !

مە نى اۋكسوز ائتمە،

ائتمە آناجان !!

گۈزومو آردىنجا چە كمە،

سورومە !

باشىندان،

آغ چېچە ك دوشوب يۈرۈمە !

اونو،

اۈرە يۈمە كېم اكه جكدېر !؟

اوشوبورە م، گتتمە،

گتتمە اناجان !

مە نى اۈكسوز ائتمە،

ائتمە اناجان !

اوشوبورە م ...

□

گتتە رە م !

اۈلوم مە نى،

دېشىنە ائىب گە زېرا

گتتە رە م،

داغلارېن اېچقېرتېسىنى ائشىدېرسن !

قېيلارېن،

اۈكسوزلۈيۈنو دۈيارسان !!

گئندە رە م،

گۆزلىرىمى قورولايار

داش اوستە بيتن چېچە ك !

ساجلارىما قونار،

آغ دېلە كلى قوش !

ايچقىرىنى، اودامازسان اوندا،

سن يازىق !!

□

گئندە رە م،

بالىقلارا قوشولار، ماوى اوره يىم !

ماوى دە نيزدە !

بوندان سونرا :

دە نيزدن باخارام،

لپە لرېن يىخىلماسينا !

كۆنوللرېن سىخىلماسينا !

□

گئندە رە م، تله سمە !

گندە رە م..!

كۈلگە م دە قالماز !!

□

ياپراق :

يىللە نىمى ؟

بىزدە نىمى ؟

زامان آغزىندا،

دان يىرىندە،

أسىب،

كۈلگە ياراتماغا ياپراقلانمىرىق !؟

□

گۈرۈشە گلە جك، بوداقلاريمىز.

گىلىنى ئىر سە دە،

دېشدان دىلىمىز.

ايچدە نىمى، نىكىلىب -

دوداقلاريمىز !؟

گونش :

گنجه نین گۆزونه باتان گونش !
توفه نگین، چیینینه آتان گونش ،
کۆلگه لیک بتر،

بویلان !

آیلسین یوخودان، کئی بارماقلا ریم !
گۆزومه قوم دولوب،

اوانیم یوخدور !!

دوروشما قورولوب

سوچسوزلوغومدا ،

یارغیتای

یارارسیز،

سوانیم یوخدور ..

داس :

اوره ييم،

گۆزومدن چىخىر گىجە لر،

داملا- داملا،

دامجى - دامجى،

سانىلىر ياشدىر ،

يىتىم ياشلارا دا يازىغىم گە لىر !!

□

باغلى كىپرىكلرىن آردىندان

دوروب،

اۆز يالقيزلىغىنا باخىر

حتى باخىر...

دئىرلر بۆلگە سىز،

كۆلگە سىز داس دىر !!

□

داشلار،

كۈنلۈم كىمى اولورلار اگر...

مە نىم،

داشلارا دا يازىغىم گە لىر!..

□

چە تىن :

سىغىن،

اورە يىمىن بوجاقلارينا |

جالان،

ايچرىمىن اوجاقلارينا |

سە نسىز،

گىجە لره سۈيكە نمك چە تىن ،

سە نسىز،

ياشايشا اۋيره نمك چە تىن ||

□

سوخول،

گۈزلرىمىن بىكلرىنه |

قورول،

اورە يىمىن دىلە كلرىنە !

سە نسىز،

كۆلگە لرى دوشونمك چە تىن ،

سە نسىز،

چىچە كلرە داشىنماق چە تىن !!

□

آلىش،

گونلرىمىن آخشاملارىنا !

سارىل،

ساچلارىمىن آپ - آغلارىنا !

سە نسىز،

سىزىلداق، اينلە مك چە تىن،

سە نسىز،

ياغىشلارى دىنلە مك چە تىن !!

□

گۈلە - گۈلە :

اولدوزلار سىلكە لىندى

كۈلگە لىرىن اوستونە،

ايشىق دىيىل...

نە سە آلىندى .

ساچلارىمىزا قارىشىپ،

بوزاردىق

يىلە - يىلە !..

گۈزلىر دە آلداندى،

دوداقلار دا !

گۈزلىر،

آغلايا - آغلايا...

دوداقلار،

گۈلە - گۈلە !..

جئيران :

كولك،

دۈزە نەمە دى، گۈزلىرىم باخا !

گۈزلە بە م يولونو

داحا، بىر داحا،

گئىيندى يوللار بىن قارا،

جئيرانىم !!

منە آجى اولدو،

آغرى اولدو بو ا

كۈنلۈمدە چورودو گۈروش آرزوسو...

سئوگى كۈلگە سىندە

مىن ايل گون سورە م،

ساغالماز بۇيلە بىر يارا،

جئيرانىم !!

اۋزومدىن ديدىرگىن

اۋزومە دوشدوم ،

بۇلوندوم - بۇلوندوم

سۈزومە دوشدوم ،

نيسگىل داملاسىدىم

گۈزومە دوشدوم ،

آرىيب آخىرام حارا

جئيرانىم ؟

□

سىگارا :

بئىنىمى

ايچىمە تۈكۈب ،

سىگارا ائشىلدىم !

چە كىلىپ ، دونيانىن ،

كۈكسونە دولدوم !

□

مە نى دە،

دونيائين اورە يى سيخدى !!

□

نومسوم،

بورولمادى،

يايىلمادى،

كۆلگە لىر كىمى!

حە پ ، يولو ما تاي...

مىللە نىب، دوزلە نىب،

تېە مدن چىخدى !..

□

يالقىزلىق :

جالاندى سئوگى لىرىم،

ايچىمە، قوجاق - قوجاق !

قايمى چالمادىلار !!

أرىدىم بىرە ر - بىرە ر،

اورە يىمە گىرمە يىب -

كۈنلۈمۈ آلمادىلار!

آغلادىم،

اوخشادىم،

گۈزلە دىم،

گۈزلرىمى ياغىشىن

بادىنا سالمادىلار!!

□

قاپاندى قاپىلارىم،

اوزومە، زامان - زامان!

كۈلگە م، چۈلە چىخمادى،

آجىمى يىلمە دىلر.

يوللارىم ياخىن - ياخىن،

اورە يىم آچىق - آچىق،

كە ندىمە گە لمە دىلر.

اينلە دىم،

دىنلە دىم،

اۋزىلە دىم،

ائىلىمە آغلایانى...

گۈزۈمۈ سىلمە دىلرا..

□

داد :

اويدون آنا لايلاسىنا

قوشول كىشى سىراسىنا |

گىردىن ائلىن باغچاسىنا...

گۈلە دۈنمە سن، دادى بوخ ||

□

بو دونيانىن بوجاغىندا،

باشا اۋلكە قوجاغىندا |

ياندىن سۈگى اوجاغىندا...

كۈلە دۈنمە سن دادى بوخ ||

□

باشادىن كۆلگە دە ، تىندە،

سۇنمە دىن اودلار ايچىندە !

بايدا، ياغىش حسره تىندە...

چۆلە دۇنمە سن، دادى بوخ !!

□

اودسان دا توسسو، تونونو،

ياغىشى سئو، يازىن گونو !

"داشقىن" چايدا ايل بوتونو...

سئله دۇنمە سن، دادى بوخ !!

□

سئوگى :

بىرگون،

كۈلگە مە يانغى،

سوخاقلارى آلت - اوست ائدە جكسن،

من بوخام !

سئوگى بوللارنى،

بىرە ر - بىرە ر

آغلار- گولر،

بالقىز گندە جكسن،

من يوخام |

□

اوندا،

يىلە جكسن سئوگى نە يىمىش |

كىمىنى يوكسە لىدىب،

كىمىنى آيىمىش ||

□

دورنا :

نە دورنالار بويانا،

اوچور دئىە م گله جك.

نە گؤيدە اولدوز ايشيق،

ساجير، دئىە م گله جك.

نە پوچتالار قايىنى،

آچير دئىە م گله جك.

كوسوب قيرىلدى نە دن ؟!

گنڭىب وورولدى نە دن ؟!

□

نە مە كتوبون گۇرورە م،

گۇزوم باشى دايانا.

نە گۇزلىرىم بە بە يى،

اوبور سحر اويانا.

نە عونوانىن بىلىرە م،

نە يول سالىر بويانا...

كوسوب قيرىلدى نە دن ؟!

گنڭىب وورولدى نە دن ؟!

□

نە قوشلارا قوشولور،

اوپاندا مە س دوشونە م.

نە زنگ آچىر ائويمە،

دولاندا كۆلگە مە، قە م.

نە سۇبلە يىر، نە دئىير،

بو جانكى يول، بو نه چه م ؟
كوسوب قيريلدى نه دن ؟!
گنديب وورولدو نه دن ؟!

□

مه نسيز :

آغلایا ييلرسن،
كۆرپه لر كيمي ،
يالقيز اودالاردا، گنجه لر بويو.
گول !

دوداقلاريندا گولن، مه نيديم !!

□

او،

اويغو دنييلدير او گنجه يارى،
سويوق ياناغيندا،
يورغون گۆزلرينده

دالغالانيردى،

آباق حە نىرتىسى

كىشى كۆلگە سى،

آردىنجا دولاشىب گە لن، مە نىدىم !!

□

آغلایا بىلرسن

مە نىسىزلىيىنە،

دۇنە جىك كىمسە بوخ...

گۆينە، حا گۆينە !

او گىجە،

كوچه نىن درىنلىيىندە،

آجى نىسگىل لرىن سە رىنلىيىندە،

قاينا يىخىلىب اۆلن،

مە نىدىم !!

□

زور :

باخ!

باخىنجانىن گۆزلىرىندىن،

سە نىسىزلىك اينجىسى آخىيور

اىوجىسىمىن آتە كلرىنە.

اىويانا چىنخىيوروم،

گىجە نىن دويمە لرى قىرىق!

دان يىرىنىن ياخاسى،

چىرىق - چىرىق!

و من،

سە نى سۆمك زوروندايام!!

□

يازىن سونسوزلۇغو قالسىن!

اىركن باش قالدېران قونورو حە مە رسىن...

كۆلگە لىكدن،

گونشىن بورنونا قوخوبورا!

بىشىمىن قوشولارى،

آنجاق، سە نى اوخوبورا!

ومن،

سە نى سۈمك زوروندايام !!

□

كىپرىكلريم هرگىنجه مە نسيز،

گۈزلريمين قايسىنى آچيور

اويغولاريم گىزلى - گىزلى،

بىرە ر - بىرە ر

قاچيور

داغا،

دە رە يە،

نە بىلیم نە رە يە ؟!

ومن،

سە نى سۈمك زوروندايام !!

□

بو ؟!

دالغالارا دۇبولن،

كۈلگە لره سۈيولن،

گۈزۈ قوملو قىيىلار

ايزلرئىمى ئئىله دئىن ؟

□

حه له دوستاق اوره كلر،

حه له چىلغىن ببه كلر،

سىزه باغىشلادىغىم

گۈزلرئىمى ئئىله دئىن ؟

□

داغلار،

ياتان يان - يانا

گئىجه لر، قولاغىنا

سه سسىز پىچىلدادىغىم

سۈزلرئىمى ئئىله دئىن ؟

ساچلارئىمىن آغى بو ا

اوره يئىمىن داغى بو ا

سئوگىنىن سون چاغى بو ا

ياندېم سە نېن ايچىندە

كۈزلىرىمى ئىيلە دېن ؟!

□

دويون :

بو كە ز،

دويون سۇز قونوسو اولورسا،

آرپا چايى دئىيل،

آراز قىيىلارى بزه نە جكدېر !

□

قىسىر خزرىن قارىندان،

گە نج بېر سارا دوغولاجاق !

سوندا،

سارا دئىيل،

سئل سارادا بوغولاجاق !

□

بوگە ز،

دويون توتولاندا...

آدام واركى،

گۆز ياشىنى تونامادان

آغلاياجاق !

آدام واركى،

خزر بويو،

كۆلگە سىنە چاغلاياجاق !

بوگە ز دويون،

باشقا دويون !!

چىچىك :

آيين گۆروشونه قاچين !

بولودلارى سوتدن آچين !

گۆي اوزونون گۆز ببه يى...

قالسىن آغلايا- آغلايا !!

□

اورە بى سىخىلىب يىرىن،

كۆنلومون قوپوزون وئىرىن ا

قانلى تىللىرى كۆلگە دە،

چالسىن آغلايا- آغلايا !!

□

سۇندورون ياد ايشىقلارى ا

اوقىز، قارانلىقدا بارى...

گوموش آلدن آغ چىچە بى،

آلسىن آغلايا- آغلايا !!

□

"داشقىن" كۆنول وئردى آھا،

گۆرمە سىن گۆزۈ بىر داھا...

سئوگىلى لىر قول بويونا،

سالسىن آغلايا- آغلايا !!

□

توپراق :

سە نى، اۈزلە مېشىدىم

ھردن توپراق كېمى،

ھردن چۆرك كېمى !

سە نى، تېترە مېشىدىم

ھردن ياپراق كېمى،

ھردن اورك كېمى !

حايىف !

اونودولان گونلرە حايىف !!

سە نى، آغلامېشىدىم

ھردن گۆزوم كېمى،

ھردن سۆزوم كېمى !

سە نى، گۆزلە مېشىدىم

ھردن اۈزون كېمى،

ھردن گۆزون كېمى !

حايىف !

اۋتوب گئىدن دونلرە حايىف !!

□

سە نى، ياشامىشدىم
ھردن اۋلكە لردە،

ھردن كۆلگە لردە !

سە نى، دوشونموشدوم

بوردا، اوردا، نردە...

قاپانسام دا دردە !

حايىف !

قازانىلان اونلرە حايىف !!

□

دوشونجە :

دوشونجە لرىمىن

سە سىنى دىنلە !

اونلار اوشوبورلر،

بوزلو چايىن قيراغىندا...

بىر ايتكىنىن سوراغىندا!

□

كۈلگە لى گونلر،

آباز گىنجە لر،

دىنلە اونلارى!

چە كمىشلر نە لر، نە لر؟!

اؤلوم:

اونلار،

بىزى اۆلدوردولر!

آلاى - آلاى،

قوروپ - قوروپ.

كۈچگون،

سورگون،

دورنالار كىمى!

□

اۋلدوردولر،

قويلاياندا...

قويلاغى دا چوخ گۆردولر ا

بىر گۆمدولر نوپراقلارا حامىمىزى...

قادىنى،

اوغلانى،

قىزى !!

□

اوزو كۆلگە لى دئىلىك...

بىز،

نوپراغىن لالاسىيق،

باغرى قارا، قىپ - قىرمىزى

قارا باغدا !!

□

ايلدىرىم :

بىر يازىدىم، چىچە كلرى سارالمىش ا

بىر داغىدىم، ذىروھ سىنى قار ۋالمىش !

بىر گۆيۈدۈم، اونون كۆنلۈ دارالمىش...

آخ ايلديريم،

آخ ايلديريم، قارا بولود ايچىندە .

□

گۆنش اۋلدو، گىجە قالدى باشىمدا !

كۆلگە دوشدو، قوجالدىم گە نىچ ياشىمدا !

بولون دوشسە، بىر سۆز يازدىر داشىمدا :

ياشامادىن !

ياشامادىن، بو دونيانىن ھىچىندە !!

□

يورويىندە، آرخابىن اول دىزىنە !

اورتاق ائىمە يابانچىنى، گىزىنە !

بىر تاخىل سال، آياغىمىن ايزىنە ...

دەنە دولسون،

دەنە دولسون سونبوللرى بېچىندە !..

□

دئمە !

چە كېلسە م قوپوزون اوزونە سارى،
چالېنسام ھرگوندوز، ھرگىچە يارى،
سېلمە سە م كۈنولدىن آسكى قوبارى...
دېشلە دوداغىنى،

تئل دئمە منە !!

بوروسە م كۆلگە مە قافقاز داغىنى،
چاغېرسام دۇيوشە، ھرىير ياغىنى !
آسدېرە بېلمە سە م، ائىل بايراغىنى...

كولك دئمە منە !

يئل دئمە منە !!

دورسون دوغولدوغوم توپراقلار حە لە !
دولدىرسام دونيانى، وئرسە م آل-آلە،
چاتماسام چىيىنمە، كېملىكدن شە لە...

اولوس دئمه منه ا

ائل دئمه منه !!

گیرمیشه م ایچیمده، پولاد قفسه ا

چیخماق ایسته میره م، هر گلن سه سه...

سه سه سیم، ده نزلری دیکسیندیرمه سه،

" داشقین " دئمه منه ا

سئل دئمه منه !!

چیخالیم!

بایرا چیخالیم

باغچا سیجاقدیر،

بالتیزلیقدان اوزاق گه زه لیم

بیرگه ا

اونودالیم

گوزو،

قىشى،

سئوھ لىم ياغىشى ...

باشىللاشالىم !

آغاچلار كىمى،

پىزدن دە

باغچادا باپىلسىن كۆلگە !..

□

يوخلا !

مە نى يوخلا !

سون گىنجە نىن قانلارىندا -

اويغوسوزلوق آزه نده !

مە نى يوخلا !

گۆزلىرىنىن كوچه سىنده،

اوشاق - اوشاق گە زە نده !

□

مە نى يوخلا!

سە نسىزلىين كۈلگە سىندن

قورخوب،

قاچىب،

تە زە ندە!

□

مە نى يوخلا،

دئمىرم بوراخ كىمى!

مە نى ساخلا،

كۈنلۈندە قوناق كىمى!

مە نى يوخلا!

مە نى ساخلا!!

□

سە نى...

سە نى،

اوچقون باغچامىزدا،

ياپراقلار يا زمادىم كى،

گوز آخسامى

سارى - سارى تۆكولە سن !

□

سە نى،

توتقون اورمانلاردا،

كۆلگە سىندىن

اوركوب -

قاچان

آغاجلار دئمە دىم كى،

فیرتینالار باشلاباندا...

بوکوم - بوکوم ، بوکولە سن !

□

ياغرىمى،

شىفادىم، سويدوم !

سە نى، اورە يىمە قويدوم !

ياز گلندە،

وارلىغىما اكيه سن ا

اكيه سن ..

□

سن - من :

سن،

موتلو چيجه كدين...

كۆلگه لرى يوشاق

ياشيل باغچادا!

بىر آچدين،

بىر سولدون،

بىر ده ،

سارىلدين...

آرخاندا تىتره ين ياپراق اوستونه ا

□

من

كيشى،

گىلىلىلى اۈز ياشامىندان !

بىر گۈردۈم،

بىر سئودىم،

بىردە آيرىلدىم...

اوزومو قويدولار،

توپراق اوستونە !!!

بارداق :

كۈنلۈم،

سئۈگى دولو بارداق !

باشقاسى بىلمە دن،

تۈكۈب، اىچرمىسن !؟

گۈزلىرىمىن اوستو،

كۈلگە سىز

قىزمار،

قومسولۇ، دە نىز كىيىسى ،

آياق يالين، گە لىب اوردان-

كۈچرميسن ؟

□

باشىم،

قارلى داغلار كىمى

قارتاللارىن آخ سىغناغى!

ارمود داغى...

دارىخاندا،

كۈچرميسن ؟

□

ايچ دە،

كۈچ دە ،

قورخما !

كۈچ دە !!

□

قالمادی:

داغلار گئیدی قارا اونسوز، دومان یئری قالمادی،
گۆزلیمین ده نیزیتمه، جومان یئری قالمادی.
بوللار اونا دوشمن اولدو، آچیلمادی اوزونه ا
گونش باندی گۆزلیتمه،
کامان یئری قالمادی!

من،

بو ائللین باغچاسینین خزان وورموش خزه لی،
او،

قوربه تین کۆلگه له نمیش، آغ ساچلی بیر گۆزه لی ا
خسته کۆنلوم، یورد اوزونده اوندان آیری
گه زه لی...

اونو سئودی، اونو دویدو، گومان یئری قالمادی ا

به لکه ده او گلله سییدی، گه تیره نی اولمادی ا

بە لكە دە او كاغىذ يازدى، يىتيرە نى اولمادى؟!
بە لكە، "داشقىن" دوشوب اۆلدو،
گۆتورە نى اولمادى؟!
يالنيز اونون كوسن يىرى، اومان يىرى
قالمادى!..

□

يامان :

مە نسيز باغچالاردا
مە مسيز - مە ميرسيز،
دوشونوب،
داشيىب،
گە زديين يامان!

□

سؤيره م ا دئديين "داشقىن" اورە يى،
سؤيود كۈلگە سىنين گۆزو اؤنوندە،
اورە يىندە اووب - ازدىين يامان!!

گىتدىيىن بىر يانا،

اۋزون بىر يانا !

ايلىقازىن بىر يانا،

سۈزون بىر يانا !

اينىچە بارماقلىرى، سويوقجاسىنا...

قابار آللىرىمەن اوزدويون يامان !!

□

قال !

گىنچە لىر اوزوندور،

ساجلارىن كىمى.

گىنچە لىر قارادىر،

گۆزلىرىن كىمى.

گىنچە لىر سىرىندىر،

آللىرىن كىمى.

اونودوب گىتمە قال !

مە نى ترك ائتمە، قال !

كۈنلۈمۈ بېردە آل !

قورخورام،

قورخورام ايتىرە م سە نى !!

□

سە نسىزلىك باشقادىر،

بىلىرسىمى سن ؟!

آى اۋتور، ايل كىچىر،

گە لىرسىمى سن ؟!

اورە يىم آغلايىر،

گولورسىمى سن ؟!

اونودوب گىتمە قال !

مە نى ترك ائتمە، قال !

كۈنلۈمۈ بېردە آل !

قورخورام،

قورخورام ايتىرە م سە نى !!

□

حايدى،

آل كۈلگە مى، داياغىن اولسون !
گىجە دېر، آلىندە ماياغىن اولسون !
كوچە مىزدن كىچىن، آياغىن اولسون !
اونودوب گىتمە قال !
مە نى ترك اتمە، قال !
كۈنلومو بېردە آل !
قورخورام،
قورخورام ايتىرە م سە نى !!
□

باليقىچى :

دە نيز حۇنكورور،
كۈلگە سى قارنىنا گىرمىش قايلارا !
يىتىملەر،
ائودە اوتورون، دۇنورە م !
دئىن قادين،
باخالادىغى بالىغى

لە پە لرە باغىشلاير !

□

دە نيز حۇنكورور،

باليقچى قادين آغلاير !

آرخادا،

گۈزلە بە نى !

اۋنوندە، حۇنكورە نى !

ايكيه بۇلونور،

قادين اورە يى !

□

دە نيز حۇنكورور،

گىرى آير، هرزادين...

و،

آلى بوش قايدير

باليقچى قادين !..

□

گۈزە ل :

اوزونە اوز چە كىب يارائىش

اۋزە ل ا

نام سەنە گۈرە دىر گۈزە للىك،

گۈزە ل ا

□

بىرە جك مانىن وار

بىر كۈلگە ماندا،

يارىن اولدوزوسان سۈكولن داندا ا

دورونجا گىئە لىر، سۈكولونجە دان...

ساكىن،

گىرى دورما بۇيلە بىر ماندان ا

□

آما،

ائىل يازىق دىر ا

اوزونو گۈستە رىب قىرماقدان اوز، آل !!

چۆخ گۆرمە !

آللىرىنى اۆزلە دىم،

اونو چوخ گۆرمە منە !

گۆزلىرىنى گۆزلە دىم،

اونو چوخ گۆرمە منە !

سن گندىنجه آغلادىم،

ياشا دۇندو هرزادىم.

قايت گىرى بىرآدىم !

اونو چوخ گۆرمە منە !

وارلىق سنى قوخويور،

قوشلار سنى اوخويور،

آى كۈلگە دن چىخىيور...

اونو چوخ گۆرمە منە !

كۈنلوم سىنىق بىرشوشە،

دوداق حسرت گولوشە !

راضىيام بىر گۆروشە... اونو چوخ گۆرمە منە !

ھاوا:

ھاوا،

يامان بولودلانىپ.

آزجا آيىق،

آزجا سايىق ،

آزجا اگر آنه ييميز آچىق اولسا...

گۆيدن اولدوز ياغاچقادير !

بوخسا،

قىسىر گۆيلر حە لە

بوغاز يىردە، ھرنە وارسا

سحر - آخشام،

قويون كيمي ساغاچقادير !

كۆلگە دن اينانير،

دويورام بونو !

ايكىسى بىردن :

ائله قىحا چە كىر بوخلوق بوغازى،
قوجالدىر كىشىنى مین ایل، آن آزی !
سۆزۈ یتىم قويوب، گۆنۈروب سازى...
آبرىلىب گىتمە سە گۆزە للر یتىردن
گۆزلىرىم آغلارمى ايكىسى بىردن ؟

□

ايندى، درده دۇنوب قاردا، ياغىش دا !
توپ كىمى توپلانىپ، قادالى باشدا !
آخى بو دورومدا، آخى بو باشدا...
داغلارین كۈلگە سین بورومه سە چن...
گۆزلىرىم آغلارمى ايكىسى بىردن ؟

□

گۆره سن ساغدىمى، بوخسا اؤلومو ؟
اوره يین سىنىغى، يوردون بؤلومو ؟
باخىشىن ایتىمى، يولون اؤلومو...

درد اولوب دوشمه سه باشيما هردن،

گۆزلىرىم آغلارمى ابكىسى بىردن ؟

□

گوللر قىسمت اولسا كپنه كلره،

داغى زورلاماسا كيچيك بىر دره،

آزاد عۆمور سورسه يوردوندا هره...

ايسته ينده توتقون، ايسته ينده شن...

گۆزلىرىم آغلارمى ابكىسى بىردن ؟

□

يونجا گولو :

گۆيون گوزگوسون، سيلمييور بولود،

اين دردى وار، ييلمبيور بولود ا

توپراغا قوناق گه لمبيور بولود...

يثرده يانييور، يونجا گوللرى ،

كيم قورودويور يونجا گوللرى ؟

دان سۆكولمبيور، گونش ساچمبيورا

داغ تريبه نمبيور، مارال قاچمبيورا

باغچا كۆلگه دير، چيچك آچمبيور...

حه پ، دايانييور يونجا گوللرى،

كيم قورودويور يونجا گوللرى ؟

بولاق اويويوب، دونندن برى ا

انسان چه كييور، هر درد- سرى ا

بودور ياشامين، سونكوده برى ؟

یوخسا سانیور، بونجا گوللری ؟

کیم قورودویور، بونجا گوللری ؟!

□

حارالی :

من،

حامینین ترسینه

یارامین گۆزونو دئشه له مه دیم !

گیله سینى چىخارماغا،

به یینی ائشه له مه دیم !

من،

یارامین گۆزلرینه

به ک یئرلشدیردیم،

کیپرک قونداردیم،

باخسین دونیامیزا...

یارالی - یارالی !!

□

وسن،

سئوگىلىم |

كۆنلۈنۈن كۆلگە سىنى،

سروانسىز كروانىن

قويروغونا دويونلە مە !

□

ناخىل

اورە يىمدن كىچىن

قە م قاتارىنا،

قوى سنە دىنىن لىر

حارالى - حارالى ؟!

□

موم :

چالقى

سوپورگە دىيىل،

كىپرىكلرىم سوپورە جە ىدى سنى،

قاتىلسايدىن اورە يىمىن باغچاسىندا،

دوداقلارى قىزىل دادلى

خزە لە !!

قاتىلمادىن،

قە م دوشكونو

كۆلگە گولو،

بىرجوت،

يازىق گول اولدوق !!

□

آغ قانادلى اوچاق دئىيل،

آل چىچكىلى آغ آللریم

گۆتوره جه یدی سنى !

قاپىلسايدىن،

سۆيله دىيىم سۆيلده كى ،

گۆزه لە !

قاپىلمادىن،

يازىق،

سوچسوز،

موملار كىمى

يائىب - يائىب، كول اولدوق !!

كۆلگە :

ھردن،

ائله اولور كۆلگە لرېمىز

ايكى، اوچ،...

اۆزوموز بويدا اوزانير ا

دئيه سن،

كۆلگە لردە بىزى دانيرا

□

آياقلاشمير،

گۆزلە مير.

بىز،

اونلارى ايزله بىرىك...

اونلار بىزى ايزله مير ا

ھردن،

بئلە اولور كۈلگە لريميز،

يىغيشير

آباق آلتينا ا

نە بيزە بنزە يير،

نە دە، اۋزونە ا

ائله كى،

كۈلگە دە ھىچ گە لير

آدام گۈزونە ا

□

داشقىن :

چوخدا،

ناخيلماديم ناخما آديما ا

" داشقىن " ا

اونسوزدا حايكيرييردى،

زامان بوغازى ا

چوخدا،

سورونمە دېم، تاخما آد آردىنجا،

چوخدا،

داشىنمادېم كۆلگە لردە پاسلانمىش

كىفلى يوللارى ا

" داشقىن " ا

ائله تاخىلمىشدى او آد،

آدىما ا

او سالىردى اۆزومو-

اۆز يادىما ا

□

چوخدا،

چالېشما دېم اونو قوللانماغا،

اونا، آلىش دېم ا

ناققلارا

كۆنول آچان او كيانلار كېمى،

" داشقىن " ا حە پ، " داشقىن " ا

كىتايىن ايچىندە كىلر:

ش..... مرىن بوت..... ۱۰

۳..... فضاسى.....

۱۲..... گندە جە م.....

۱۳..... بىز.....

۱۴..... ايچ.....

۱۵..... پورناقال چىچە بى.....

۱۶..... ياشام.....

۱۸..... قارا داغ.....

۱۹..... بوخلوق.....

۲۰..... بولود.....

۲۱..... دىرلىك.....

۲۱..... قارغىش.....

۲۲..... روزگار.....

۲۳..... سوبىا.....

۲۴..... قورخو.....

۵۷..... يانىر.....

كۆلگە..... ۱۲۲..... داشقىن

۲۶..... يىتە ر

۲۷..... اينام

۲۸..... دولدو

۲۹..... دال

۲۹..... اولدوز

۳۰..... باخيش

۳۱..... ساكين!

۳۲..... آغاج

۳۳..... باخ!

۳۴..... سۆز

۳۵..... بە كلە نى

۳۶..... كيمه!؟

۳۸..... گۆزە للر شه هرى

۴۰..... ياز

۴۱..... اود كيمى

۴۲..... بالىق

۴۳..... آل

كۆلگە..... ۱۲۳..... داشقىن

۴۵..... فىر تىنا

۴۶..... كە رتە نكلە

۴۷..... سۇيىلە !

۴۸..... آھ!

۴۹..... آدا

۵۰..... قوربان

۵۱..... ساحىل

۵۲..... دوروم

۵۴..... گۈزلە دىن !

۵۵..... باخما!

۵۷..... گىتىدىم !

۵۸..... اۈزلە م

۵۹..... اىلخى

۶۱..... قورشون

۶۲..... سن !

۶۴..... آنا

۶۶..... گىلدە رە م !

کولگه..... ۱۲۴..... داشتقین

یا پراق..... ۶۸.....

گونش..... ۶۹.....

داش..... ۷۰.....

چه تین..... ۷۱.....

گوله - گوله..... ۷۳.....

جنیران..... ۷۴.....

سیگارا..... ۷۵.....

بالقیزلیق..... ۷۶.....

داد..... ۷۸.....

سئوگی..... ۷۹.....

دورنا..... ۸۰.....

مه نسیز..... ۸۲.....

زور..... ۸۳.....

بو؟!..... ۸۵.....

دویون..... ۸۷.....

چیچه ک..... ۸۸.....

توپراق..... ۹۰.....

کۆلگه..... ۱۲۵..... داشقین

۹۱..... دوشونجه

۹۲..... اؤلوم

۹۳..... ایلدیریم

۹۵..... دنمه

۹۶..... چیخالیم

۹۷..... یوخلا

۹۸..... سه نی

۱۰۰..... سن - من

۱۰۱..... بارداق

۱۰۳..... قالمادی

۱۰۴..... یامان

۱۰۵..... قال

۱۰۷..... بالیقچی

۱۰۹..... گۆزه ل

۱۱۰..... چوخ گۆرمه

۱۱۱..... هاوا

۱۱۲..... ایکسی بیردن

کولگه..... ۱۲۶..... داشقین

۱۱۴..... یونجا گولو.....

۱۱۵..... حارالی.....

۱۱۶..... موم.....

۱۱۸..... کولگه.....

۱۱۹..... داشقین.....

يازارين باشقا ياپىتلارى:

- ۱- آنانىسگىلى.
- ۲- فارچىچە بى.
- ۳- گونىدە گونوم.
- ۴- سحر آغاجى.
- ۵- آلىشىق.
- ۶- چىچە ك.
- ۷- گونده لىك دانىشىق.
- ۸- توركجە - توركجە سۇزلوك (بىر جىلد)
- ۹- فارسجا - توركجە سۇزلوك (بىر جىلد)
- ۱۰- اينگىلىزجە - توركجە - فارسجا سۇزلوك (ايكى جىلد)
- ۱۱- توركجە - توركجە - فارسجا سۇزلوك (ايكى جىلد)
- ۱۲- ادبى سبكلر.
- ۱۳- آنام ايله منىم ناغىللاريم.
- ۱۴- تاپ - تاپماجا.
- ۱۵- ائلككترونىك اۆيره نىشى.
- ۱۶- توركجە گونده لىك دانىشىق (تبرىز دئىمىندە)

- ۱۷- آذربایجان بیتکی لری و طبابت (ترجومه)
- ۱۸- قوشمالار.
- ۱۹- هدییه (ترجومه).
- ۲۰- آنا یادیگاری (ترجومه).
- ۲۱- گونو.
- ۲۲- که ند گلینی.
- ۲۳- آذربایجان تقویمی.
- ۲۴- موغامات (ترجومه).
- ۲۵- آذربایجان تاریخی (ترجومه).
- ۲۶- بشیکه نغمه سی (روسجادان ترجومه).
- ۲۷- یاد قیزی (ترجومه).
- ۲۸- آذربایجان عائله اوزره (آراشدیرمالار)
- ۲۹- اولومدن سونراکی یاشایش (ترجومه).
- ۳۰- ....

KÖLGƏ

ƏLİ DAŞQIN